

Årsberetning 2016

Østfyns Museer/Nyborg

Janus Møller Jensen

Der sker virkelig noget på Østfyns Museer. Selvom man efterhånden næsten skulle synes, at det var umuligt, så kan vi endnu engang sige, at aldrig har aktivitetsniveauet været højere, og aldrig har vi haft større bevågenhed fra publikum og medier. Man kan læse om alle de mange spændende udstillinger, events, koncerter, publikationer etc. på alle museets afdelinger i Nyborg og Kerteminde i den samlede årsberetning for Østfyns Museer, som publiceres i museets årsskrift *Cartha*. Nærværende tekst er et udpluk for Nyborgafdelingernes vedkommende i en revideret udgave.

I afdelingerne i Nyborg er besøgstallet endnu engang gået ret markant frem. For første gang kom besøgstallet over 30.000 på slottet og med de 12.000 besøgende på Borgmestergården er det samlede besøgstal på 43.000. På museets øvrige afdelinger har vi også haft store besøgstal. På Johannes Larsen Museet nåede det samlede besøgstal op på 49.000, og året blev hermed det tredje bedste i museets 30-årige historie. På Vikingemuseet Ladby slog man igen

rekorden med et besøgstal tæt ved de 40.000. Der har været en masse udstillinger, aktiviteter og events – og ikke mindst blev vikingeskibet Ladby Dragen færdiggjort og søsat.

I Nyborg samlede fokus sig ikke mindst om slotsprojektet, der for alvor blev skudt i gang med offentliggørelsen af vinderen i den store arkitektkonkurrence. Og selvom det naturligvis er helt afgørende for både museet og byen og ikke mindst Nyborg Slot, så var det langt fra den eneste store begivenhed i året, der er gået.

Nyborg Slot & Borgmestergården

2016 blev et hæsbæsende år for både det gamle kongeslot og Borgmestergården i Nyborg. Stille og roligt blev hele gårdspladsen foran slottet gravet op af arkæologerne, hvilket resulterede i en række super spændende fund og var samtidig et klart vidnesbyrd om, at nu var det store bygge- og restaureringsprojekt for alvor gået i gang. Det gav også nogle udfordringer for vores store events, der alle måtte tilpasse sig,

men tilsyneladende ikke influerede negativt på besøgstallet – snarere tværtimod.

Også nyborgenserne har tilsyneladende taget pænt imod forandringerne, også selvom det har haft betydning for deres normale veje rundt om eller forbi slottet i perioder. Som en ung kvinde begejstret udbrød til direktøren, da de tilfældigt passerede hinanden på stien op til slottet: »Hvor er det spændende at bo midt i historien i Nyborg!«

På Borgmestergården startede den store restaurering for alvor, og der skulle både skiftes tag og vinduer, kalkes og males samtidig med, at de gamle udstillinger skulle skiftes helt ud. Og bare for at fuldende året, så flyttede begge afdelinger de fleste kontorpladser ind i nye, spændende og helt fantastiske rammer på den gamle politigård i Nyborg.

Det har imidlertid ikke betydet noget for aktivitetsniveauet, der som sædvanligt har budt på små og store events, nye udstillinger, publikationer og meget mere, der ud over et øget besøgstal begge steder også har betydet en øget omsætning i museumsbutikkerne.

Forskning

I samarbejde med Middelaldercentret ved Syddansk Universitet arran-

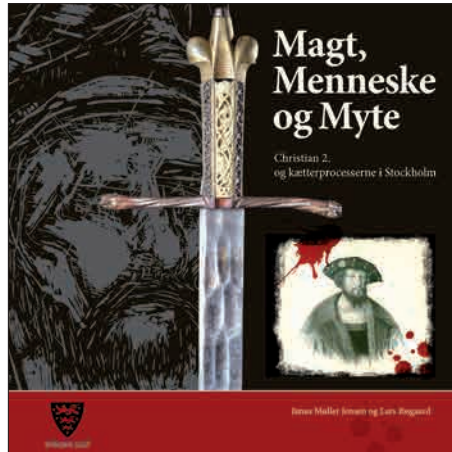

Fig. 1. Forsiden til *Christian 2. bogen*. På forsiden ser man også i baggrunden et af kunstneren Børge C. Meiboms grafiske værker, der var en integreret del af udstillingen om *Christian 2. på Nyborg Slot (2010-11)*, som *bogen oprindeligt udsprang af*. Grafisk arbejde og design var udført af *Mark og Storm Grafisk* i vanlig høje standard. Foto: *Østfyns Museer*.

gerede vi som sædvanlig »Dies Medievalis« – den danske middelalderdag, hvor forskere fra hele landet mødes og udveksler nyt fra forskningsfronten. Derudover deltog flere af inspektørerne i afdelingen i en række seminarer og konferencer i ind- og udland med egne oplæg og foredrag.

Derudover bød året på hele tre forskningspublikationer. Den 12. februar udkom en ny bog om *Christian 2. og kætterprocesserne i Stockholm*, der satte fokus på *Christian 2.s* dramatiske historie. Det var en kort forskningsbaseret fremstilling af kongens liv med afsæt i de dramatiske begivenheder under *Blodbadet* i

Stockholm i 1520. Den er skrevet af Janus Møller Jensen, afdelingsleder ved Østfyns Museer/Nyborg Slot & Borgmestergården, og Lars Bisgaard, lektor ved Syddansk Universitet. Bogen blev udgivet ved en stor og meget velbesøgt reception i riddersalen på Nyborg Slot.

Fredag den 24. juni udkom bogen *Krig, korstog og kulturmøder i 1700-tallet*. Den indeholder fem artikler, der alle behandler emnet fra hver sin vinkel. Bidragene er skrevet af en række danske forskere og redigeret af Janus Møller Jensen og Carsten Selch

Jensen, lektor ved Det Teologiske Fakultet på Københavns Universitet.

Endelig udgav Østfyns Museer og Nyborg Jagtselskab i forbindelse med Kultur natten i Nyborg den 3. juni 2016 en ny bog om landets ældste kongelige dyrehave, som naturligvis lå nær kongens slot, og om jagt i Nyborg gennem tiderne. Bogen beskriver jagtens rolle i den århundredlange proces, hvor Nyborg gik fra at være kongens by til at være borgernes by. Den er skrevet af ph.d. i historie Lars Christensen, der har været projektansat ved Østfyns Mu-

Fig. 2. Billede fra den dramatiske dyst i Knights' Corner mellem Østfyns Museer og Sundhedsamazonerne fra Sundhedsafdelingen i Nyborg Kommune, der vel nærmest endte uafgjort. Foto: Østfyns Museer.

seer og tidligere blandt andet skrevet *Svenskerne på Østfyn* i forbindelse med markeringen af 350 året for Slaget ved Nyborg 1659 i 2009.

Formidling

Året startede også med sved på panden. Vi havde været med til at udvikle Nyborg Kommunes nye Kløverstier, der blev officielt indviet den 31. januar ved et meget velbesøgt arrangement. Kløverstierne skal kombinere motion med natur og kulturoplevelser. Mere end 200 personer havde trodset kulden og var mødt frem for enten at gå, løbe eller cykle en af de fire ruter, der tager folk forbi en masse af Nyborgs spændende natur, men naturligvis også den rige kulturarv. Vi fungerede som guider både løbende og på cykel på dagen.

Formidling og Sundhed

I det hele taget arbejdede vi en del i kombinationen af kultur og motion i løbet af året. I samarbejde med Sundhedsafdelingen i Nyborg Kommune inviterede vi til Medieval Street Games på den gamle kongelige turneringsplads (Torvet) i Nyborg, hvor man kunne prøve kræfter med den indre ridder i Knights' Corner som en del af Nyborg Kommunes arrangement Gang i Gaden den 3. september, hvor der var street-aktiviteter og sundhed på menuen. Vi

udfordrede alle til at blive »fit as a knight«, og i »Knights' Corner« kunne man både prøve en ægte ridderrustning og (med eller uden rustning) prøve at gennemføre et military-program: Stigningsløb, armbøjninger, englehop og planke. Vi tog tid og lavede et score-board. Man kunne også prøve kræfter med tovtækning, spyd-limbo, skyde med pind, kæmpe fedt-pind og gå til Island efter sild.

Ugen efter arrangerede vi sammen med Nyborg Kommune og en række frivillige og Nyborg Saluteringslaug de første *Nyborg Borglege* på volden i Nyborg som en optakt til Nyborg Kampdage, der altid foregår den anden weekend i september. Vi udviklede et historisk oplevelsesløb på slottet og volden til mellemtrinnet på kommunens skoler med udgangspunkt i fæstningsanlæggets og byens militære historie. I samarbejde med skolerne og de frivillige håber vi at gøre det til et årligt tilbagevendende arrangement, der skal være med til at gøre voldanlægget og den særlige historie, der knytter sig hertil i verdensarvsstrategien, til en integreret del af byens og borgernes liv og identitet. Det skal skabe et særligt ejerskabsforhold, der overordnet set er centralt for den lokale forankring og værtsskabsstrategien i byens fremadrettede vækstpolitik. Den skal målrettes vuggestuer og børnehaver, skoler og ungdomsuddannelser og byens borgere generelt.

Målet er gennem fysiske aktiviteter på voldanlægget at skabe bevidsthed om byens historie. Aktiviteterne skal tage udgangspunkt i byens militære historie, der hjælper med at forstå funktion, konstruktion og formål samtidig med, at man dyrker motion eller deltager i andre former for aktiviteter, så leg og læring kan gå hånd i hånd på en sjov og udfordrende måde. Der er et stykke vej endnu, men pilotprojektet fungerede optimalt. Der var plads til otte klasser, og pladserne blev revet væk.

Endelig blev Nyborg udvalgt som en af fire kommuner, der fik del i statens satspuljemidler til at udvikle en dansk model for Kultur på Recept, hvor kulturelle oplevelser indgår som en del af strategien med at få personer med mild til moderat angst, stress eller depression tættere på arbejdsmarkedet. Projektet blev udviklet i et tæt parløb mellem museet og Sundhedsafdelingen i dialog med de øvrige kulturinstitutioner i kommunen og består af to forløb, hvor det ene foregår på Johannes Larsen Museet, mens det andet, som er målrettet mænd, foregår på Nyborg Slot. Projektet startede op 1. september med udvikling af materiale, forløb, efteruddannelse, endelig organisering og koordinering, og rekrutteringen – som foregår gennem jobcentret og ved henvisning fra lægen – startede officielt i november med pæn stor mediedækning. De

første hold skulle starte op i januar 2017.

Ferieoplevelser og mindre events

I skolernes vinterferie blev slottet endnu engang levende med en lang række forskellige aktiviteter og oplevelser for hele familien. Denne gang tog vi på korstog til Grønland for at fortælle historien om de store opdagelser, renæssancens verdensopfattelse og Christian 2.s planer om at generobre ikke bare Grønland, men Holger Danskes store imperium i Asien.

Storbededagsaften skyder Nyborg sommeren ind med masser af aktiviteter: andagt i kirken, procession, fællessang, borgmestertale og saluttering på Dronningens Bastion, inden der spises hveder i riddersalen på slottet. Der er allerede på kort tid blevet skabt en tradition med at spise sin aftensmad med familien på volden inden de »officielle« arrangementer. Og der var som sædvanlig en række aktiviteter i forbindelse med Kulturnatten i Nyborg, hvor blandt andet årsskriftet blev præsenteret ved en reception i riddersalen.

Sammen med Restaurant Teglværkskoven og Osteboden Fru Hansen deltog vi igen i Smagens Time, der er et landsdækkende velgørende arrangement organiseret af kokken Claus

Meyers fond Melting Pot. Ca. 70 børn – for det er forbudt for voksne – fik en lækker tre retters menu i riddersalen baseret på lokale råvarer fra Kongens Fadebur.

Danehof og Kampdage

Nyborgs historie iscenesættes ikke mindst i kraft af en række events, der på få år har vokset sig meget store. Danehof – det store årlige middelaldermarked i Nyborg – inkluderer hele bymidten mellem slottet og kirken. Turneringspladsen var i år udvidet med tribunepladser, som der forhåbentligt kommer flere af. Der var ca. 40.000 besøgende i byen, der var pyntet med bannere i de mange gågader og på de større indfalds-

veje. Sammen med Nyborg Kirke og Nyborg Handelstandsforening startede aktiviteterne allerede fredag aften med en historisk pub-crawl, hvor gæsterne besøgte fem forskellige historiske gårde og steder i byen, fik en øl og en dram med historie og historiefortælling for fuld udblæsning – et initiativ, der ganske givet vil blive gentaget.

Ligesom Danehofmarkedet skal bringe både slottet og byen til live, som da Danehofferne mødtes i Nyborg, er Nyborg Kampdage et initiativ, der skal bringe fordums magt og pragt til live. Stridsmænd fra hele landet og store dele af Nordeuropa mødes for at træne og udkæmpe et middelalderligt storslag. Fra en meget beske-

Fig. 3. Som sædvanlig blev der dystet med lanser på turneringsbanen under årets Danehof. Sådan ser det ud fra kongens tribune. Foto: Østfyns Museer.

den start i 2009 er det nu vokset til det største af sin slags i Danmark. I år blev storslaget, der længe har været hovedattraktionen, udvidet med en ny borg bygget op i træplader, men med look and feel som mursten. Et hold frivillige under ledelse af Jesper Olsen og Torben Kragh Jensen knoklede på i flere uger, og resultatet blev virkelig godt. Borgen blev bygget op omkring stilladset og scenen på kamppladsen (Den Grønne), og bueskytterne kunne beskyde de kæmpende riddere og krigere fra borgtårnene beskyttet af kreneleringerne. Det er planen at udvide borgprojektet, så det kan indgå mere aktivt i formidlingen af middelalderens krigsteknik i årene, der kommer.

Masser af optagelser på slottet

Danmarks Radio har været travlt optaget af optagelserne til den nye store Danmarkshistorie, der skal vises i nu 10 afsnit i løbet af 2017. Nyborg Slot har fungeret som kulisse for en række af optagelserne til både middelalderen og renæssancen. Nyborg Slots dragtlaug har leveret en række af dragterne til optagelserne, der er blevet rost og flittigt benyttet af DR både på grund af deres historiske korrekthed og kvalitet. I det hele taget satser museet på at udvikle aktiviteter, der kan være med til at understøtte fortællingen lokalt og sætte fokus på de steder i vores område, hvor man kan opleve den store historie lokalt.

Fig. 4. DR optager Historien om Danmark på slottet. Værten, Lars Mikkelsen, forbereder sig sammen med filmholdet og statisterne i dragtlaugets fantastiske dragter. Foto: Østfyns Museer.

Café Hack lagde vejen forbi slottet, hvorfra der blev optaget to timers radio, der satte fokus på Nyborgs historie og verdensarvsfortællingen i et af tidens mest populære radioprogrammer med over 1 million lyttere. Underholdningen stod Medina for, mens forplejningen bestod af en sildeanretning fra Kongens Fadebur.

Og endelig blev der optaget en række scener til DR's nye store julekalender Den Anden Verden på slottet. Det udviklede sig til et samarbejde, hvor en række kulisser og rekvisitter senere blev udstillet på slottet.

Jul i den gamle kongeby

Museet har siden 2009 været stærkt engageret i byens julemarked *Jul i den gamle kongeby* med en masse aktiviteter på både Nyborg Slot og Borgmestergården. Museet har længe arbejdet for, at *Jul i den gamle kongeby* skal være en fælles betegnelse for alle julens aktiviteter i Nyborg. I 2016 fortsatte vi arbejdet med at skabe en række aktiviteter og oplevelser især på Borgmestergården fra julelysene blev tændt i byen i november og indtil jul. Vi er med i udviklingen af årets julekugle og var med til at starte en ny juletradition, Nyborgnisser-

Fig. 5. Ud over de flotte kostumer og genstande fra DR indeholdt udstillingen også andre elementer og tableauer, der skulle understøtte formidlingen. Her er Snehvides glaskiste, som Jens Ellegård snedkererede til udstillingen. Foto: Østfyns Museer.

ne og vi udviklede flere formidlings-tiltag sammen med Nyborg Bibliotek og Bastionen, der satte fokus på det eventyrlige i forbindelse med at optagelserne af DR's julekalender Den Anden Verden havde fundet sted på slottet. Ikke mindst åbnede vi den store juleudstilling på Nyborg Slot: Den Anden Verden i samarbejde med DR.

Allerede fra den 26. november kunne alle, der glædede sig til at følge med i årets julekalender, opleve rekvisitter, kulisser og kostumer fra julekalenderen på Nyborg Slot, der ligesom blandt andet labyrinten på Egeskov havde dannet ramme om nogle af optagelserne. De unikke historiske rum havde inspireret til skabelsen af eventyrslottet i julekalenderen, ikke mindst på grund af de karakteristiske vægmønstre. Eventyrene er en del af vores fælles kulturarv og udspringer af middelalderens fortælletradition. De lever i film, fantasy, spil, bøger og tegneserier, hvor de bliver fortalt igen og igen til et nyt publikum i nye medier i en ny tid. Med udstillingen på Nyborg Slot var det målet at sætte fokus på den kulturhistoriske baggrund for de eventyr, som DR's julekalender bygger på. Udstillingen var gjort mulig i kraft af en bevilling fra Kultur- og Fritidsudvalget i Nyborg Kommune. DR's julekalender tyvstartedes med en snigpremiere på det første afsnit i KinoVino den 25. novem-

ber med efterfølgende reception og udstillingsåbning på Nyborg Slot for særligt indbudte, hvor Film Fyn var vært, og gæsterne kunne møde både manuskriptforfattere, producer og skuespillere.

Slotsprojektet

2016 blev samtidig året, hvor det største byggeprojekt på slottet siden Christian 3.s store projekter i 1500-tallet for alvor blev skudt i gang. Som bekendt har en række internationale teams siden juni 2015 konkurreret om at skabe en fornyelse af Nyborg Slot og Torvet og gøre det til et sammenhængende kulturarvsområde. Vinderprojektet blev offentliggjort ved et officielt arrangement i riddersalen den 30. marts 2016 under stor mediedækning. Efterfølgende markeredes begivenheden og dagen med et mere uformelt og festligt arrangement for frivillige og samarbejdspartnere, kolleger og medarbejdere.

Formidlingen af de mange nye fund og erkendelser er blevet gjort tilgængelige gennem oprettelsen af en ny hjemmeside og Facebookprofil, der løbende opdateres med nyheder og rapporter. Derudover har der været ugentlige rundvisninger i udgravninger, hvor alle interesserede har kunnet holde sig direkte opdaterede, mens de kunne se de seneste fund og fundamentrester.

Formidlingsevents

I weekenden 9.-10. april deltog Østfyns Museer i Historiske Dage i Øksnehallen i København. Her fortalte vi om museets tre fyrtårne, Nyborg Slot, Vikingemuseet i Ladby og Johannes Larsen Museet, og om alle de spændende ting, man kan opleve og få mere at vide om, hvis man besøger vores museer. Historiske Dage er en ny festival/messe, der første gang blev afholdt i 2015, som i en underholdende, fagligt funderet ramme tilbyder det bedste inden for formidling af historien på landets mange museer, arkiver, forlag, medier, foreninger mv., der arbejder med og præsenterer historien på en spændende og tidssvarende måde. Det var første gang, at Østfyns Museer deltog, men det var et oplagt sted at

fortælle om alle de spændende ting, som vi formidler på Østfyns Museer, og blive synlige også i hovedstadsregionen. Nyborg Slot fokuserede naturligvis på det store slotsprojekt og fremviste de nye tegninger fra CUBO arkitekterne, der skal stå for fornyelsen af Nyborg Slot. Derudover optrådte vi også på scenen, hvor vi formidlede middelalderens kampkunst både med og uden rustning – og så flækkede vi selvfølgelig nogle hjerneskaller.

Nyborg Slot og Nyborg Bibliotek samarbejdede som sædvanlig om en række spændende aktiviteter i forbindelse med Forskningens Døgn 25.-30. april 2016. Her satte vi fokus på den forskning, der har gjort det muligt, at man nu kan skabe en for-

Fig. 6. Klar til Historiske Dage i Øksnehallen i København. Foto: Østfyns Museer.

nyelse af Nyborg Slot og Torvet. Det gjorde vi på to måder: Vi tog ud på kommunens skoler hele ugen og holdt foredrag, ligesom vi arrangerede et åbent foredrag for alle interesserede. Derudover arrangerede vi to konkurrencer, hvor man kunne bygge sit eget slot i enten Lego eller Minecraft.

Målet var at inddrage Nyborgs borgere i alle aldre i transformationen af deres slot og by og give dem en forståelse for deres egen historie i relation til nybyggeriet og de tanker, der ligger bag den videnskabelige baggrund for transformationen. Sideløbende med Forskningens Døgn 2016 blev en udstilling sat op på Nyborg Slot fra den 8. april, der præsenterede de seks projekter, som blev udvalgt fra prækvalifikationen til det videre arbejde i forlængelse af offentliggørelsen af vinderen af arkitektkonkurrencen, der annonceredes den 30. marts. Aktiviteterne var støttet med puljemidler fra Forskningens Døgn samt med midler fra Kultur- og Fritidsudvalget i Nyborg Kommune.

Det har længe været et ønske, at der skulle udvikles et info- og stisystem, der ledte folk fra Nyborg Station ind til Nyborgs herligheder og gjorde dem synlige allerede ved ankomsten til banegården. Sammen med Nyborg Kommune udvikledes et midlertidigt bud på etableringen af et low-tech sti- og vejvisersystem,

der går fra stationen til henholdsvis bymidten og strandhotellerne. Vejviseren og stierne løser et akut problem og opfylder et stort ønske om at guide besøgende og turister direkte til Nyborgs herligheder og om at fortælle historien allerede, når man står af på stationen. Det er en midlertidig løsning, som skal fungere, indtil der findes en fælles og overordnet løsning på et infosystem, der skal guide turister, gæster og besøgende rundt i Nyborgs rige kulturarv og historie.

Borgmestergården

Borgmestergården er ved at undergå den mest dramatiske forandring, gården har set de sidste 100 år. Det sker som et led i det store slotsprojekt og verdensarvsindsatsningen i Nyborg, hvor Borgmestergården skal have en central rolle i iscenesættelsen og levendegørelsen af ikke bare historien, men også hele byrummet omkring Nyborg Slot.

I 2016 har det det vrimlet med håndværkere og andre flittige mennesker på Borgmestergården i Nyborg. Stiladser har rejst sig i gården. Den gamle borgmester- og købmandsgård skal renoveres som en del af visionsplanerne for revitaliseringen af hele kvarteret omkring slottet. Nyborg Kommune har netop afsat midler til en gennemgribende renovering, både af bygningen og af udstillingerne.

Fig. 7. Borgmestergården med stillads. Foto: Østfyns Museer.

Borgmestergården skal være et endnu mere attraktivt besøgssted og et vigtigt led i fortællingen omkring Nyborg Slot.

Et besøg på Borgmestergården skal være med til at fuldende museumsoplevelsen i Nyborg. Formidlingen på Borgmestergården skal komplementere udstillingerne og oplevelserne på Nyborg Slot med andre virkemidler, greb og nye perspektiver på fortællingen.

Tilsammen skal Nyborg Slot og Borgmestergården udgøre en samlet og spændende fortælling om kongebyen Nyborg og Christian 3.s store vision for sin residensby. Borgmestergården får også en stor rolle i

formidlingen af historien her og nu, mens restaureringen af Nyborg Slot står på, og slottet dermed ikke er tilgængeligt for gæster.

Renoveringen vil blive inddelt i flere forskellige faser både indvendigt og udvendigt. Dertil kommer udvikling og etablering af nye udstillinger. I 2016 blev den store opgave at få taget skiftet. Det betød, at adgangen til gården i en periode var begrænset, og at museets gæster kun kunne komme over gården ad en smal sti langs husmuren. Der etableredes en byggeplads med skurvogne mv. bagerst i gårdhaven. Derudover blev der foretaget udskiftning af bindingsværk, og vinduerne blev istandsat og malet. Samtidig gik den indvendige

opdatering af udstillingerne i gang, hvor 1. sal i hovedbygningen stod først for.

Nye udstillinger

I hele 2016 blev der arbejdet med at fjerne de gamle udstillinger og bygge nye op, der skulle åbne i 2017. Jens Ellegård blev ansat som håndværker, og han har sammen med museets øvrige personale knoklet med at få de nye udstillinger klar. Det har blandt andet krævet en gennemgribende indre renovering, efterhånden som de gamle udstillinger blev taget ned. Der blev samtidig udarbejdet en helt ny grafisk profil for den gamle bygning med logo og udstillingsdesign, der har taget udgangspunkt i bygningens farver og former.

I efteråret åbnede særudstillingen En Anden Verden, hvor vi for alvor dykkede ned i eventyrenes verden. Udstillingen lagde op til en række eventyrlige oplevelser og aktiviteter for hele familien i skolernes efterårsferie i uge 42. Samtidig var den forløber for en større satsning med en udstilling på Nyborg Slot – Den Anden Verden – der tog udgangspunkt i det eventyrlige univers, som Nyborg Slot har lagt rammer til i forbindelse med DR's julekalender i 2016.

Man kunne møde Rumleskaft, Askepott, Rødhætte og andre både kendte og ukendte figurer fra Grimms eventyr, hjælpe med at løse stedmørens onde opgaver, fylde Rødhættes kurv med gode sager til bedstemor, finde

Fig. 8. Borgmestergårdens nye gamle komfur. Foto: Østfyns Museum.

guldæblet i brønden, smage heksens pandekager og meget mere. Samtidig kunne man blive lidt klogere på de faktiske historier bag mange af eventyrenes magiske elementer: Hvor reel var frygten for ulve i middelalderen, fandtes der rigtige hekse, hvad er en stadsmusikant, og hvor gammel er historien om rottefængereren fra Ham-meln egentlig?

Samtidig med tagudskiftningen fik vi genetableret skorstenen til det gamle komfur i det gule køkken, hvilket var første skridt mod at få fremskaffet et helt fantastisk redskab til le-vendegørelsen af historien og livet i den gamle købmandsgård. OBH-Gruppen A/S Rådgivende Ingeniører repræsenteret ved adm. direktør Børge Danielsen ville gerne støtte op omkring Østfyns Museer og Borgmestergården. De ydede økonomisk støtte og gjorde det muligt at indkøbe et gammelt, men helt ny-istandsat og gennemrenoveret stø-bejernskomfur til det gule køkken. Den 5. oktober kunne vi invitere til komfur-warming, og siden har det bidraget markant til formidlingen og oplevelsen af besøget på museet.

De mange arrangementer på Nyborg Slot og på Borgmestergården har ikke kunnet lade sig gøre uden de mange stærke frivillige kræfter på museet. Især har Nyborg Slots Dragtlaug og Buelaug været aktive både i forbindelse med de store og små events og

som ambassadører på Turistmessen i Herning. De frivillige guider fra Danmarks Riges Hjerter har trukket et kæmpe læs og vist godt 2.000 gæster rundt på slottet og i byen. Nyborg Slotskoncerter havde også et fuldt program hen over sommeren.

I forbindelse med *Jul i den Gamle Kongeby* stod de frivillige bag en lang række aktiviteter. Dragtlaug arrangerede jule- og skænkestue i hele perioden. Der blev klippet julepynt, der var arbejdende værksteder, og smeden arbejdede i sin esse. Julegrisen blev parteret, og der blev fremstillet pølser, medister, boldpølser, skinker og meget andet godt, der blev tilberedt og serveret på det gamle nye komfur. Som sædvanlig var der en række børn fra kommunens institutioner og male birkenisser.

Magasiner

Omsider kom der også en afklaring på museets magasinforhold. Gennem en halv snes år har Østfyns Museer været aktiv for at finde en fælles fynsk løsning på linje med den, der er skabt i andre regioner af landet. I sidste fase var der fire seriøse interessenter tilbage blandt de fynske kulturarvsinstitutioner, men da det stod klart, at der heller ikke i denne kreds var mulighed for at finde tilstrækkelig økonomisk opbakning, valgte Østfyns Museer at gå efter en lokal løsning.

Den optimale magasinløsning er naturligvis en bygning opført til formålet med de bedst mulige klimatiske og pladsmæssige forhold. Da dette ikke kunne lykkes, måtte museet gå efter den næstbedste løsning: gode, eksisterende bygninger, der kan indrettes til magasinformål. Her viste det sig glædeligvis, at Nyborg Kommune var særdeles velvilligt indstillet. Da Slotsafdelingen i forbindelse med hele slotsprojektet stod over for at skulle skaffe nye kontorer og mødelokaler, stillede kommunen den tidligere politistation i Stendamsgade til rådighed, hvorved det blev muligt at indrette magasiner i bygningens loftsetage, samtidig med at kælderetagen i den tidligere handelsskole på Ringvej ligeledes blev reserveret til magasinformål.

Hen over vinteren er de nye magasinlokaler blev et renoveret og udstyret med reoler, og i 2017 forestår det

Fig. 9. Forsiden til den roste Krig, korstog og kultur møder, ligesom Christian 2. bogen produceret i samarbejde med Mark og Storm Grafisk. Foto: Østfyns Museer.

store arbejde med klargøring og flytning af de tusindvis af genstande til de nye magasiner.

Publikationer med relevans for Nyborg-afdelingen

Nyborg – før og nu 2015, 2016, red. Janus Møller Jensen m.fl., Nyborg Lokallistoriske Forlag 2016. 159 s.

Nicolai Knudsen, »Det forgyldte fjerkræ«, s. 7-19.

Claus Frederik Sørensen, »100 års fæstningshistorie i Nyborg«, s. 20-37.

Janus Møller Jensen, »Tro og overtro«, s. 38-54.

John Maalø Larsen, »Nyborgs ældste »folkeregister««, s. 55-74.

Leif Trebbien og Margit L.B. Jensen, »Frisengård fra lystgård til campus«, s. 75-86.

Peder Gammel, »Schønemann i Kongegade«, s. 87-100.

Peter Engel »I den fynske jernbanes barndom«, s. 101-120.

Peter Holm og Linda Petersen, »Danmarks Riges Hjerter – om kulturmasterplanen«, s. 121-135.

Årsberetning for Østfyns Museer/Nyborg, s. 136-159.

Christensen, Lars, *Jagt og dyrehave ved Nyborg gennem tiden*, Østfyns Museer 2016. 100 s.

En gyngende bro. »MF Broen« fra Storebæltsfærgen til kulturfærgen, red. Mette Ladegaard Thøgersen og Kurt Risskov Sørensen, Østfyns Museer 2016. 149 s.

Jensen, Janus Møller og Lars Bisgaard, *Magt, menneske og myte. Christian 2. og kætterprocesserne i Stockholm*, Nyborg Slot 2016. 113 s.

Krig, korstog og kulturmøder i 1700-tallet, red. Janus Møller Jensen og Carsten Selch Jensen. Østfyns Museer 2016. 173 s.